

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K

Email: mst@mst.dk, cc mehch@mst.dk

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer vedr. husdyrgødningsbekendtgørelsen (j.nr. MST-12411-00197)

Miljøstyrelsen har den 2. maj 2014 udsendt høringsudkast vedrørende ovennævnte bekendtgørelse.

Ændringsbekendtgørelsen drejer sig primært om en justering af omregningsfaktorerne for dyreenheder i den gældende bekendtgørelses bilag 1, som er en direkte konsekvens af regeringens vækstplan for fødevarer. Det fremgår af høringsbrevet, at der dertil kommer en række præciseringer. Landbrug & Fødevarer er dog ikke enige i, at der udelukkende er tale om præciseringer.

Landbrug & Fødevarer finder, at der er en række bestemmelser i den gældende bekendtgørelse, som ikke er omfattet af udkastet til ændringsbekendtgørelsen, men som passende kunne medtages i den aktuelle revision. Det gælder bl.a. problemstillinger i forbindelse med frossen jord, gyllealarmer, kravet om nedfældning før såning og forbrænding af husdyrgødning. Derfor vil vi også kommentere en række forhold, som ikke er omfattet af udkastet til ændringsbekendtgørelsen.

Landbrug & Fødevarer skal desuden her bemærke, at vi finder den varslede tilpasning af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anmeldeordning vedrørende emissionsorienterede produktionstilpasninger problematisk

Kommentarer til ændringsbekendtgørelsen

Ad § 1, pkt. 1

I stk. 2 bør begrebet randbelægning være gennemgående, idet belægningen ved indkørsel har samme formål som randbelægningen. Med formuleringerne i udkastet til bekendtgørelse kan belægning og randbelægning blive opfattet som 2 forskellige belægninger. I så fald siger teksten i udkastet intet om, hvor bred belægningen ved indkørslen skal være, men der er et klart krav om et fald på minimum 3 pct. mod afløb. Bredden bør vel ikke være mindre end 2 meter, men hvis bredden er væsentligt større, eksempelvis 10 meter, vil kravet om et fald på mindst 3 pct. være unødvendigt og meget uhensigtsmæssigt

I stk. 4 foreslås teksten suppleret på to punkter. For det første foreslås indføjet: ", herunder ensilagesiloer" efter "ensilagepladser", så det tydeligt fremgår, at ensilagepladser også her dækker ensilagesiloer. For det andet foreslås den samlede tekst afsluttet med: ", jf. dog stk. 5", da det vil præcisere undtagelsen for oplagring af wrapballer, som det også sker i den nugældende bestemmelse.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Ad § 1, pkt. 2

Det foreslås, at bestemmelsen ændres, så den alene angår de nabobeboelser, som er beskyttet af lugtgenerreglerne. Det vil sige, at der skal ses bort fra boliger, der ejes af driftsherren, og boliger på ejendomme med landbrugspligt.

Kravet om fast overdækning i de beskrevne tilfælde er alene begrundet i et ønske om at beskytte naboer mod lugtgener. Når der ses på håndtering af lugtgener i forbindelse med husdyrbrug er der en klar fastlæggelse af beskyttelsesniveauet for beboelser og områder i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg. Det fremgår heraf, at beskyttelsen af nabobeboelser mod lugtgener ikke omfatter beboelser på ejendomme med landbrugspligt og beboelser på naboejendomme, som ejes af driftsherren, jf. bilag 3, afsnit 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, stk. 3, pkt. 3. Sidstnævnte bestemmelse angår specielt gødningsopbevaringsanlæg, som husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20, stk. 3 også omhandler. Der ses ikke at være nogen reel begrundelse for, at boliger på landbrugspligtige ejendomme og naboejendomme ejet af driftsherren skal have en videregående beskyttelse mod lugtgener i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20, stk. 3 end i husdyrbrugslovgivningen i øvrigt.

Ad § 1, pkt. 6

Vi mener ikke, at det vil være proportionalt at hæve strafferammen til fængsel i indtil 2 år. Bekendtgørelsen beskæftiger sig med forhold, der må anses for dagligdags, når det drejer sig om drift af husdyrbrug og landbrug, og vi er ikke bekendt med sager, der kan begrunde et behov for at skærpe strafferammen. Vi mener endvidere ikke, at der er et sådant behov for optagelse i miljøansvarsregistret, at det kan begrunde den foreslåede skærpelse.

Ad § 1, pkt. 7

I § 42 påstås følgende tekst indføjet som et nyt stykke: "§ 16, stk. 2, gælder ikke for ensilagesiloer, der er etableret før den 1. august 2014, for så vidt angår kravet om randbelægning og belægning ved indkørsel, forudsat at siloen kun anvendes til ikke saftgivende ensilage".

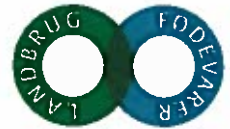
Miljøstyrelsen henviser i følgebrevet under Ad 2 til landbrugets byggeblad 103.09.01 udgivet i oktober 1986 og revideret den 8. marts 2007, og begrunder hermed, at kravet om randbelægning ved ensilagesiloer allerede gælder i dag, og at § 16, stk. 2 således blot indeholder en præcisering.

Her må være tale om en misforståelse og Landbrug & Fødevarer skal derfor anføre, at byggebladet ikke er en generalisering af byggeprincipper for ensilagesiloer, men konkret, som det også står, et bud på hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

Endvidere skal L&F anføre, at byggebladet ikke er godkendt af Miljøstyrelsen.

L&F mener derfor ikke, at byggebladet kan bruges som juridisk begrundelse for, at der allerede i dag gælder et krav om randbelægning for ensilagesiloer.

I de senere år er siloer typisk bygget med ensidigt fald fra ende til indkørsel. Derfor vil vand, der havner på ensilagesiloens bund, løbe mod indkørslen. For at møde dette vand og sørge for, at vandet havner i afløbet, etableres der i indkørslen en randbelægning, der har en vis bufferkapacitet på grund af niveauforskellen på de 6 cm. I den modsatte ende, hvor vandet i givet fald skal løbe op ad, etableres der ingen randbelægning. Vurderingen har været, at der er bedre økonomi i at sikre

større silokapacitet end at bruge penge på at etablere randbelægninger i enden af siloen, hvor randbelægninger ikke gør en praktisk forskel.

§ 16, stk. 2 i udkastet indebærer reelt en skærpelse og ikke alene en præcisering, og bestemmelsen om randbelægning og belægning ved indkørsten i ensilagesiloer skal derfor ikke gælde for anlæg, der er etableret i perioden før 1. august 2014.

Ad § 1, pkt. 8

Teksten i dette punkt foreslås ændret til følgende: "I bilag 1, Afsnit G, litra b og c, ændres "den 1. oktober 2013 eller senere" til "i perioden fra den 1. oktober 2013 til den 30. september 2014." Med den foreslåede formulering bliver der overensstemmelse med formuleringen i de foranstående afsnit.

Ad § 1, pkt. 9

Der er en regnefejl i tabellen vedrørende omregning af dyreenheder for fjerkræ. For hønniker til HPR produktion er der bibeholdt en omregningsfaktor på 1.100 dyr til en dyreenhed. Normtal 2013 angiver 5,70 kg N ab lager pr. 100 producerede hønniker. Det svarer til 1.754 hønniker pr. 100 kg N ab lager, som derfor bør være omregningsfaktoren for HPR hønniker.

For hønniker til konsumægsproduktion er der bibeholdt en omregningsfaktor på 1.400 dyr til en dyreenhed. Normtal 2013 angiver 6,95 kg N ab lager pr. 100 producerede hønniker i "bedste staldsystem". Det svarer til 1.439 hønniker pr. 100 kg N ab lager, som derfor bør være omregningsfaktoren for hønniker til konsumægsproduktion.

Kommentarer til bestemmelser i den gældende bekendtgørelse, som ikke er omfattet af udkastet til ændringsbekendtgørelsen

Vedr. bekendtgørelsens definition af frossen jord og regler for udbringning på frossen jord (§ 3, stk. 1, 27) , § 30, stk. 2)

I høringsbrevet henvises til diskussionen i 2013 om reglerne for udbringning af flydende husdyrgødning på frossen jord. Miljøstyrelsen skriver, at styrelsen ikke på nuværende tidspunkt har fundet anledning til at foreslå ændringer i bekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer er ikke enig i denne vurdering. Forløbet i foråret 2013 viste, at der i høj grad er brug for ændringer af bekendtgørelsen på dette punkt.

Vi skal derfor, med henvisning til vores tidligere hørings svar fra 13. maj 2013, gentage vores synspunkt, at reglerne i Danmark bør administreres som f.eks. i Tyskland, så en optøning af jorden i løbet af dagen for udbringningen giver mulighed for udkørsel af flydende husdyrgødning. Vi mener, at definitionen af frossen bevokset jord (§ 3, stk. 1, 27) skal ændres til et krav om optøning i 5 cm dybde (jf. tabel 2) og suppleres med en tilføjelse til § 30, stk. 2, om at ved nedfældning i etableret afgrøde skal jorden være optøet i nedfældningsdybden. Desuden bør der være en mulighed for kommunerne til i helt særlige tilfælde at dispensere for reglerne for udbringning på frossen jord.

Aarhus Universitet/DCA har udarbejdet notatet "Redegørelse vedrørende udbringning af gylle på frossen jord". Konklusionen i DCA-notatet er at fastholde, at jorden skal være frostfri i minimum 15 cm's dybde, før der må køres gylle ud. Det er forståeligt ud fra en forskningsmæssig vurdering, da der altid vil være risiko for, at udbringning af gylle kan give en utilsigtet påvirkning af miljøet.

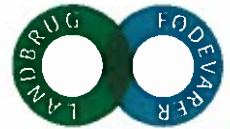
Landbrug & Fødevarer er derfor fortsat af den opfattelse, at reglerne omkring anvendelse af husdyrgødning var tilfredsstillende for både landmænd og miljø før, at de specifikke regler om udbringning på frossen jord og definitionen af frossen jord blev indført. Det er igennem årene kun konstateret meget få situationer, hvor udkørsel af husdyrgødning i februar-marts måned har givet anledning til forurening.

Tabel 1. Forslag til ændringer af bekendtgørelsens regler vedr. udbringning af gødning på frossen jord.

I bekendtgørelsens	Ændringsforslag	Faglig begrundelse
§ 3, 27)	Slettes: <i>i hele pløjelagets dybde (mindst 15 cm)</i> Erstattes med <i>i 5 cms dybde</i>	Der er taget forbehold for faren for afstrømning i §30 Stk. 2
§30 Stk 2.	Tilføjes: <i>Ved nedfældning i etableret afgrøde skal jorden være optøet i nedfældningsdybden.</i>	En etableret afgrøde og infiltration af gyllen i jorden minimerer risikoen for afstrømning af N og P.
Som ny §40 indsættes	§ 40. Kommunalbestyrelsen kan i enkelte tilfælde dispensere fra §30, stk. 2, for såvidt angår reglerne om udbringning på frossen jord, hvis opbevaringskapaciteten på bedriften forventes overskredet i umiddelbar fremtid og dette skyldes forhold, som den ansvarlige for landbrugsbedriften ikke kunne eller burde have forudset og som den ansvarlige for landbrugsbedriften ikke har indflydelse på	Opstår der akut et behov for at udbringe en mindre mængde gylle, fordi opbevaringskapaciteten pga af f.eks. langvarig frost om foråret er tæt på at være overskredet, bør kommunen kunne give dispensation fra reglerne om udbringning på frossen jord. Uanset denne dispensationsmulighed må udbringningen ikke ske på en måde og på sådanne arealer, hvor der er fare for afstrømning til vandløb, søer og kystvande

Vedr. bekendtgørelsens regler om gylleafarmer (§ 19, stk. 1)

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der skal opretholdes et krav om alarmanlæg på anlæg til opbevaring af flydende husdyrgødning, der er beliggende i risikoområde eller mindre end 100 m fra vandløb og søer, hvis det af andre årsager er åbenlyst, at lækket indhold fra beholderen

eksempelvis ikke vil kunne løbe til en overfladerecipient. Vi har tidligere fremsendt en række eksempler på situationer, hvor en gyllealarm ikke giver mening og udelukkende giver en unødigt investering og ekstra administrative byrder for landmanden.

Vi skal derfor, med henvisning til vores høringssvar af 13. maj 2013, foreslå, at der indføres en dispensationsmulighed i bekendtgørelsen, så kommunerne har mulighed for at meddele dispensation fra reglerne i de tilfælde, hvor der ingen reel risiko er for, at gyllen kan havne i en overfladerecipient, ligesom det bør være muligt at dispensere, hvis der er tale om et teknisk anlæg som f.eks. et regnvandsbassin. Endvidere skal kravet om krydsoverensstemmelse fjernes, da reglerne om gyllealarmer er en ren dansk regel, som ikke findes i de andre EU lande. Det er vores klare opfattelse, at der er tale om en overimplementering af Nitratdirektivet.

Vedr. bekendtgørelsens nedfældningskrav og alternative til nedfældning (§ 28, stk. 3 – 5)

Helt overordnet mener vi, at nedfældningskravet for gylle ved udbringning før såning (§ 28, stk. 3, 1)) bør bortfalde, fordi forskellen mellem ammoniakfordampning ved nedfældning af gylle og ved udbringning af gylle før såning og en efterfølgende nedharvning indenfor 6 timer er helt minimal. Forskellen bliver endnu mindre, når gyllen forsures.

Hvis nedfældningskravet opretholdes, vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at den nuværende § 28, stk. 5 forenkles væsentligt. Som reglerne er, stilles der fordyrende og meget bureaukratiske krav, uden at det kan dokumenteres, at reglerne har en reel miljøeffekt. Vi har følgende forslag:

1. Bestemmelsen om, at der skal udbringes forsuret gylle (eller anvendes anden teknik fra Teknologilisten) på et vintersæd- eller vinterrapsareal svarende til mindst 20% af sortjordsarealet (20%-reglen), hvis forsuring anvendes som alternativ til nedfældning før såning, bør bortfalde.
2. Hvis 20%-reglen opretholdes, bør bekendtgørelsen som minimum ændres så
  - a. 20%-reglen ikke gælder, hvis der anvendes stald- eller tankforsuring, fordi al gyllen i så fald behandles.
  - b. reglen om, at kommunalbestyrelsen skal orienteres skriftligt, erstattes af en bestemmelse om, at der på ejendommen foreligger en plan for, hvilke arealer der er omfattet af anvendelsen af 20 % - reglen
  - c. det ikke er et krav, at de arealer, som anvendes til opfyldelse af 20%-reglen, skal ligge på samme bedrift

Som det fremgår af a), mener Landbrug & Fødevarer, at stald eller tankforsuring af gylle er et ligeværdigt alternativ til nedfældning af gylle på sort jord. Dvs. stald- eller tankforsuring skal ikke følges af et krav om overholdelse af 20%-reglen. Ved stald- og tankforsuring sænkes pH til et niveau, hvor der i praksis ikke er forskel på ammoniakfordampningen fra nedfældet og forsuret gylle. Desuden vil tankforsuring eller staldforsuring medføre, at forsuret gylle vil blive anvendt på hele arealet – også arealer uden nedfældningskrav. En regel om, at stald- eller tankforsuring ikke skal følges af ekstra krav om overholdelse af 20%-reglen, vil være en klar forenkling både for landmand og for myndighederne. Desuden vil det give bedrifter uden vintersæd (typisk kvægbrug) mulighed for at anvende alternativer til nedfældning på sort jord. Den samlede påvirkning af ammoniakfordampningen vil ikke øges med denne regel. Den marginale stigning i ammoniakfordampningen på de bedrifter, der ikke har vintersæd, vil blive ophævet af, at der ved

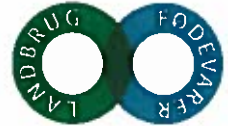
stald- og tankforsuring vil blive anvendt gylle på et langt større vintersædsareal samlet end ved opretholdelse af 20%-reglen.

Vi har samlet vores forslag til forenkling af 20%-reglen med begrundelser i nedenstående tabel

Tabel 2. Oversigt over forslag til forenkling af 20%-reglen

I bekendtgørelsens	Ændringsforslag	Faglig begrundelse
§28 Stk 5, 2)	Slettes: <i>at kommunalbestyrelsen er orienteret skriftlig om</i> Erstattes med: <i>at der på ejendommen foreligger plan for</i>	Unødigt ekstraarbejde. Dokumentationen kan tjekkes ved eftersyn/kontrolbesøg som alle øvrige lovpligtige dokumenter
§28 Stk 5.	Slettes: <i>på samme bedrift</i>	Ifølge stk 5, 2), skal der skriftligt redegøres for, hvilke arealer kravet omfatter. Hvis kravet opfyldes på anden bedrift, bør kravet kunne overføres ved underskrift fra modtager. Miljøeffekten i fht. en effekt på ammoniakfordampningen er den samme, uanset arealets beliggenhed. Dette åbner mulighed for at kvægproducenter uden vintersæd kan anvende forsuring som alternativ til nedfældning før såning.
Teknologilisten Under: <i>udbringning af forsuret husdyrgødning: for suring (stald) og forsuring (i gylletank)</i> , kolonne: 'Godkendt', jf. husdyrgødningsbek. § 28 stk. 5'	Slettes: <i>Det er et krav, at der supplerende i samme planår i perioden fra 1. februar til høst på vintersæd eller vinterraps anvendes en af teknologierne i kategorien "Udbringning af forsuret husdyrgødning", på et areal der er mindst 20 % af "sortjordsarealet" såfremt der udbringes cirka samme mængde. Afviger den udbragte mængde markant skal andelen justeres tilsvarende.</i> Erstattes med: <i>Ved anvendelse af tank- eller staldforsuring bortfalder kravet om supplerende forsuring i vintersæd på 20% af det forsurede areal inden såning,</i>	Idet al gyllen forsures ved disse teknikker, overimplementeres kravene fra §28 Stk 5. Fra rundspørge i branchen i 2013, forsures 15% af gyllen i Danmark. Af den forsurede gylletankforsures 40% og 20% staldforsures. De resterende 40% forsures under udbringning. Effekt af ændring: Kvægbrugere uden vintersæd kan slangeudlægge forsuret gylle inden majssåning og landmænd som vælger tank- eller staldforsuring slipper for kravene i §28 Stk 5 2) mod at opnå maksimal effekt på ammoniakemissionen.

Vedr. bekendtgørelsens regler om afbrænding af husdyrgødning (§27, stk 2)

Bekendtgørelsens §27, stk. 2, fastslår, at "afbrænding af husdyrgødning kan dog ske på miljøgodkendte anlæg, der kan forbrænde affald i henhold til reglerne i Miljøministeriets bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald". Vi foreslå at teksten ændres til "afbrænding af husdyrgødning kan dog ske i henhold til reglerne i Miljøministeriets bekendtgørelse om anlæg, der forbrænder affald". Hvis der sker en ændring af reglerne i affaldsforbrændingsbekendtgørelsen, så det bliver muligt at afbrænde husdyrgødning på dedikerede anlæg, vil det kræve en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvis den specifikt anviser forbrænding på et affaldsforbrænding anlæg.

Kommentarer til den varslede tilpasning af anmeldeordning vedrørende emissionsorienterede produktionstilpasninger

På side 2 i sidste afsnit under Ad 1 v

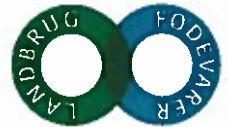
arsles, at anmeldeordningen vedrørende emissionsorienterede produktionstilpasninger (§ 33, stk. 4, nr. 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug) skal tilpasses gennemførelsen af nye omregningsfaktorer, således den anmeldte husdyrproduktion skal forholde sig til normtal 2013 i stedet for normtal 2008/2009.

Det er vi ikke enige i, idet der med hensyn til udskilt kvælstof i husdyrgødning fra svinehold er tale om et løbende fald i udskilt kvælstof, som følge af den måde DE-begrebet håndteres i dansk husdyrregulering.

Ved kommende opdatering af DE-beregningsgrundlaget pr. august 2014 bliver én DE igen justeret op til 100 kg N ab lager, ligesom det blev ved opdateringen i august 2009. På det grundlag kan der ikke argumenteres for ændring af § 33, stk. 4, nr. 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Som reglen er i dag, kan man ikke anmelde en større udvidelse end beskrevet i normtal 2008/2009, hvilket i eksisterende miljøgodkendelser reelt vil sige uændret eller faldende kg kvælstof i husdyrgødning fra svin, selv efter opdatering af beregningsgrundlaget for én DE pr. august 2014.

Brug af nuværende anmeldeordning er typisk først relevant 5-8 år efter, man har fået en miljøgodkendelse – før end der er ledig kapacitet i stalden, som kan begrunde en anmeldt udvidelse. Den varslede ændring betyder, at den reduktion i miljøbelastning (op til 8 % i et slagtesvinehold), som er opnået generelt siden 2009 med et bliver strøget, ved at man ikke kan anmelde udvidelse for mere end grundlaget i normtal 2013/2014. I stedet vil kræves en kompleks tillægsgodkendelse for at opnå fuld udnyttelse af sin stald.

For at leve op til den politiske hensigt udtalt af Fødevareministeren i henhold til punkt 3 i aftale om vækstplan for fødevarer, skal det ydermere bemærkes, at § 32 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ajourføres således, at det bliver muligt at bruge ordningen mere end én gang og således, at også forbedringer senere end svarende til afsnit D kan benyttes.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52

M 40 37 26 32

E hbj@if.dk

Hørings svar til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen

Vipperød, den 28. maj 2014

Hørings svar fra Bæredygtigt Landbrug vedrørende Jeres j.nr. MST-12411-00197.

Tak for muligheden for at komme med høringssvar.

1) Ændrede omregningsfaktorer

Vi er af den opfattelse, at omregningsfaktorerne alene giver et øjebliksbillede af kvælstofudskillelsen (for den enkelte dyretype). Det fremgår af høringsbrevet, at faldet for slagtesvin eksempelvis er cirka 8 %. Dette fald formodes at være sket over en længere periode og burde komme producenterne til gode langt hurtigere. Der ud over mener vi, at der er tale om en gennemsnitsbetragtning, og der må formodes at være betydelige udsving mellem de enkelte producenter. Det er bekymrende, at opdateringerne ikke kommer oftere. Producenterne er stærkt afhængige af, at normerne justeres, når der faktisk sker forbedringer i erhvervet. Vi regner med, at denne meget grove gennemsnitsstilmærkelse bliver overflødig, når den ny regulering kommer på plads. Individuelle målinger og et udledningsloft vil give erhvervet bedre rammebetingelser og samtidig mere klare miljømål. Vi er imidlertid klar over, at der pågår et stort arbejde med den ny regulering, og benytter derfor alene lejligheden til at bemærke, at gennemsnitsbetragtningerne er problematiske og hindrende for at nå miljømål og skabe de rette rammevilkår for producenterne – og vi ser frem til at bidrage til det fremtidige arbejde med den ny regulering.

Vi har ift. omregningsfaktorerne følgende spørgsmål:

- Hvornår er der foretaget ændringer af omregningsfaktorerne igennem de seneste 20 år?
- Hvad er begrundelsen for, at opdateringen af omregningsfaktorerne først kommer nu og ikke løbende (fx årligt) justeres?
- Er omregningsfaktorerne alene et udtryk for en faglig vurdering eller inddrages der andre kriterier i omregningsfaktorerne?
- Hvad er den faglige og politiske proces før omregningsfaktorerne udstedes i bekendtgørelsen?
- Hvad er begrundelsen og årsagen til, at mink er stigende?
- Lægges husdyrgødningsbekendtgørelsens omregningsfaktorer til grund i forbindelse med gødningsregnskabet eller anvendes der i denne sammenhæng andre og nyere omregningsfaktorer?

Vi håber I vil redegøre for ovenstående i høringsnotatet.

Vi vil samtidig gøre opmærksom på, at det af høringsbrevet fremgår: "[...]at der udskilles mindre kvælstof til miljøet pr. produceret slagtesvin.[...]". Begrundelsen for dette hviler formentligt på, at produktionstilladelserne i praksis opgøres på en måde, så landmanden får en ret til at producere et bestemt antal dyr (fx slagtesvin) pr. år. Hvad er den juridiske begrundelse for at myndighederne er bundet af denne praksis? Hvad er hjemlen for, at

Landbrugets stemme

myndighederne skal udstede en produktionstilladelse på denne eller en anden bestemt måde for husdyrbrug, der er omfattet hhv. ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesloven? Vil det være ulovligt, hvis myndighederne udsteder produktionstilladelser på en måde, der måske kunne tage højde for den reduktion, der nu sker for de fleste dyretyper?

2) § 20, stk. 3 – krav om fast overdækning for svin og mink

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen, at der er et krav om overdækning på gyllebeholdere for svin og mink, dog kun de bedrifter, der er omfattet af tilladelse eller godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven, hvis beholderen ligger nær nabobeboelse. Med den foreslåede ændring omfattes fremover også beholdere, hvor der ansøges om anmeldelse. Der synes at være flere grundlæggende problemer med den foreslåede bestemmelse og den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår. Det er et væsentligt problem for landmandens retssikkerhed, hvis retsstillingen ikke er utvetydig.

Hvis der er flere muligheder for at anmelde en gyllebeholder, er der så opfattelsen, at landmanden har valgfrihed om der ansøges efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35 eller efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29? Dette er i overensstemmelse med høringsbrevet, der fremhæver, at der er mulighed for at anmelde efter § 35 i husdyrgødningsbekendtgørelsen eller § 29, stk. 3, nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er dog uklart om det kun er husdyrbrug, der har opnået tilladelse eller godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven, der kan ansøge om anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 29, stk. 3, nr. 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen? Dette må vel dog lægges til grund, idet anmeldereglerne alene synes at have hjemmel i husdyrgodkendelsesloven

Nu vil jeg nødtigt spekulere i hvad sammenhængen mellem anmeldelsesreglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bør være, men det bør præciseres og tydeliggøres, så retsstillingen er utvetydig. Det skal understreges, at det efter vores opfattelse ikke er tilstrækkeligt at udarbejde vejledning herom, idet problemet synes at ligge i bekendtgørelserne, der jo trods alt er de bindende regler for borgerne.

Her ud over er der forhold som I måske allerede har overvejet, og vi opfordrer til, at I redegør nærmere for dette i høringsnotatet. Hvis der er forskel i formkrav og materielle krav efter det ene hhv. det andet regelsæt – eller for husdyrbrug, der er hhv. ikke er godkendt. Hvad er begrundelsen for denne forskelsbehandling og hvordan har man reduceret forskelsbehandlingen til et minimum og alene de relevante forhold? I husdyrgødningsbekendtgørelsen § 35, stk. 4, har ansøger eksempelvis en ret til at udføre det ansøgte, hvis kommunalbestyrelsen ikke har gjort indsigelse inden 2 uger. En tilsvarende bestemmelse er ikke at finde i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Når der ændres i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 20, stk. 3, er der så samtidig taget stilling til retsbeskyttelsen i husdyrgodkendelsesloven? Det er vores opfattelse, at retsbeskyttelsen har forrang i forhold til den foreslåede regel i bekendtgørelse. Hensigten med retsbeskyttelsen er at beskytte mod indgreb i retsbeskyttelsesperioden mod kendte forureningskilder og den foreslåede bestemmelse synes ikke at være en ny forureningskilde og udgør dermed en ikke uvæsentlig begrænsning af retsbeskyttelsen.

Vi opfordrer derfor til, at der til den foreslåede § 20, stk. 3 tilføjes, at reglen ikke omfatter beholdere, der er omfattet af den 8-årige retsbeskyttelse. Dette bør ikke kun gælde for anmeldelse, men også for tilladelse og godkendelse.

3) § 28 – krav om dokumentation

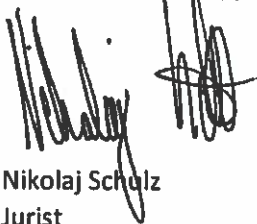
Den foreslåede bestemmelse stiller krav om, at dokumentation skal opbevares i 5 år. Bekendtgørelsen stiller alene krav om opbevaring, mens man forestiller sig, at vejledningen skal opstille yderligere materielle krav til selve dokumentation. Det er vigtigt at pointere, at bekendtgørelsen er bindende for borgerne, det er vejledningen ikke. Det er et væsentligt retssikkerhedsproblem, at det er hensigten reelt at opstille væsentlige dokumentationskrav i vejledningen. Hvis det er opfattelsen, at det er nødvendigt at indføre skærpede beviskrav over for landbruget, så bør dette fremgå af bekendtgørelsen og ikke af vejledningen. Praksis i landbruget ændrer sig hele tiden og vejledningen ikke følger med. Det bør derfor i vejledningen pointeres, at det altid bør være en konkret og samlet bevisvurdering, hvor der tages behørigt hensyn til landmandens retssikkerhed. Det er på alle måder problematisk, hvis der i vejledningen indføres beviskrav, der i sidste ende ikke har tilstrækkeligt ophæng i bekendtgørelse og lov. Vejledningen skal være en hjælp og ikke stille nye krav op, der reelt er meget indgribende.

For at undgå misforståelser om den nuværende § 28, stk. 4 og den foreslåede § 28, stk. 5, der er materielt bestemmende for det egentlige krav, der jo rettelig fremgår af § 28, stk. 4, så bør § 28, stk. 5 ændres til alene at angå opbevaring af dokumentation. Formuleringen kunne være noget i retning af: "Dokumentation for kravene angivet i stk. 4 skal opbevares i 5 år". At gentage betingelserne to steder i samme bekendtgørelse skaber ikke større overblik, det kan højst forvirre.

Den foreslåede stk. 5 stiller et krav om, at dokumentationen skal være på bedriften. Landmanden må vel selv om, hvor han opbevarer sin dokumentation? I praksis kunne dokumentationen jo være i maskinstationens varetægt eller i en bankboks som jo alt andet lige ligger uden for bedriften. Det skal samtidig bemærkes, at bestemmelsen er strafbelagt, dvs. landmanden kan straffes, hvis dokumentation så ikke er på selve bedriften, det virker absurd. Problemet vil dog blive løst af sig selv, hvis den foreslåede bestemmelse alene angår opbevaring af dokumentation.

Slutteligt bør det præciseres, hvornår opbevaringskravet gælder fra.

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Nikolaj Schulz

Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 60 14 12 30

E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Høring af ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen (Ændrede omregningsfaktorer m.v.)

Den 2. juni 2014

Sags ID: SAG-2014-03281

Dok ID: 1865921

Miljøstyrelsen har 5. maj 2014 sendt ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen i høring. Overordnet finder KL's sekretariat, at der er godt at få præciseret unøjagtigheder og uklarheder i bekendtgørelsen.

KSL@kl.dk

Direkte 3370 3483

Mobil 2383 1532

Det skal samtidig understreges, at det er KL's sekretariats vurdering, at ændringerne i omregningsfaktorer forventes at ville medføre et større antal anmeldesager. Der må ligeledes forventes et større antal anmeldelser af arealændringer. Kommunerne kan som bekendt ikke opkræve brugerbetaling for anmeldesager uagtet at anmeldesager kræver en ikke ubetydelig sagsbehandling i kommunen. Disse ekstra arbejdsbyrder for kommunerne vil i praksis betyde forlængede sagsbehandlingstider på tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelsesloven i de kommuner, der har mange slagtesvinebrug og/eller minkfarme.

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/3

Da dette er i direkte modstrid med hvad der søges opnået i regeringens seneste vækstplan skal KL's sekretariat opfordre Miljøstyrelsen til at gøre det muligt for kommunerne at kunne opkræve brugerbetaling for anmeldesager

Detaljerede bemærkninger

Følgebrevet

Nederst side 3 indgår frøgræsmarker med frøavlskontrakt i argumentationen for præciseringen af dokumentationskravet. Det må være en fejl, da netop disse marker er fritaget for kravet om nedfældning, jf. §28 stk 3 pkt.3.

Ad Ændrede omregningsfaktorer, bilag 1

Efter kommunernes vurdering vil de ændrede omregningsfaktorer efter ikrafttræden medføre en markant stigning i anmeldesager efter husdyrgodkendelsesloven. Det vil især være anmeldelser fra slagtesvineproducenter,

husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32. Anmeldesager kan kommunerne som bekendt ikke opkræve gebyr for.

Ændringerne vil ligeledes betyde en markant stigning i antal anmeldelser af ændret arealanvendelse efter husdyrlovens § 16. Det vil først og fremmest være fra minkproducenter, da harmonikravet for minkgødning øges med næsten 15 %. Samtidig er antallet af minkbrug over godkendelsesgrænsen på 25 DE steget betydeligt de sidste ca. 4 år.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at i kommuner med mange svinebrug og/eller minkbrug, vil sagsbehandlingstiden for tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelsesloven forventelig stige. Det er typisk de samme fagpersoner i kommunen, der arbejder med såvel anmeldesager som tilladelser og godkendelser.

Ad § 16, stk 3.

Sidste ord i stk. 3 er 'gødning'. Dette må være en fejl, da reglen handler om ensilage.

Ad § 20 Gyllebeholdere

KL's sekretariat konstaterer, at formuleringen gør op med den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse (BEK nr. 915 af 27/06/2013), som kun regulerer sager i forhold til tilladte og godkendte gyllebeholdere. Den forrige bekendtgørelse (BEK nr. 764 af 28/06/2012) indeholdt et krav om, at beholdere der etableredes mindre end 300 meter fra naboer, skulle overdækkes. Det må derfor formodes, at være etableret gyllebeholdere uden krav om overdækning i den nuværende bekendtgørelses gyldighedsperiode.

KL's sekretariat forstår ændringen således, at den skal have tilbagevirkende kraft i forhold til disse gyllebeholdere. Dette rummer et potentiale for alvorlige 'gnidninger' mellem landmænd og kommunen. Vi finder det mere rimeligt, at undtage gyllebeholdere, der er etableret i den gamle bekendtgørelses gyldighedsperiode.

Hvis ikke styrelsen accepterer denne undtagelse, bør det præciseres i § 20, om en beholder etableret til kvæggylle indenfor 300 m til nabo efter 01.01.2007 skal overdækkes, hvis den efterfølgende tages i anvendelse til svine- eller minkgylle.

KL's sekretariat foreslår desuden, at styrelsen overvejer at omformulere bestemmelsen fra "Beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og kødædende pelsdyr.....", til: "beholdere på husdyrbrug med svin og/eller kødædende pelsdyr". I nogle kommuner findes en del husdyrbrug, der kombinerer kvæg- og minkproduktion. Her er det meget vanskeligt at kontrollere, om mink og kvæggylle bliver blandet i samme beholdere.

Under alle omstændigheder bør ”og” i sætningen ændres til ”og/eller”, da den nuværende formulering betinger at begge dyretyper skal være til stede på husdyrbruget.

Afsluttende bemærkninger, DUT mv.

Høringssvaret er afgivet med forbehold for eventuelle kommentarer, der måtte fremkomme i forbindelse med politisk behandling.

Med venlig hilsen

Kristoffer Slottved

Til Miljøstyrelsen

Vedr. j.nr. MST-12411-00197

**Høringssvar over høring af ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen
(Ændrede omregningsfaktorer m.v.)**

DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug har haft ovenstående høring til kommentering og har følgende bemærkninger:

Vedr. "3. §28, forslag til stk. 5":

Vi tvivler på værdien af logfiler, der viser pH værdien af markforsuret gylle, da denne metode kan være særdeles fejlbehæftet.

Vedr. "9. I bilag 1 indsættes.....":

Vi gør opmærksom på, at referencen til normtal 2013 skal være: ....fastsat ud fra "Normtal for husdyrgødningens indhold af næringsstoffer, 2013", der er udarbejdet af Aarhus Universitet, Foulum (DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug).

Det undrer os, at der ved beregningen af antal dyr, der svarer til en dyreenhed (100 kg N ab lager) ikke tages udgangspunkt i de staldsystemer, som er defineret som referencestalde i forbindelse med kravet om reduktioner af emissionen af ammoniak. For nogle dyretyper (f.eks. slagtesvin) er udgangspunktet derimod det staldsystem, hvor husdyrgødningens indhold af kvælstof i teorien er størst men i praksis ofte er lavere pga. øget emission som følge af en øget fordampningsflade grundet tilsvining af grisene. Hvis udgangspunktet for antal dyr pr. dyreenhed var de definerede referencestalde, ville antallet af dyr svarende til 1 dyreenhed blive lidt anderledes.

Der er en fejl i korrektionsformlerne for kvæg:

Formlen skal være: Besætninger uden for den officielle ydelseskontrol, hvori der indgår både Jersey og tung race, skal anvende en mælkeydelse på henholdsvis 8594 og 9517 kg EKM korrigeret med følgende faktor: $(\text{total leveret} * \text{EKM } 1,055) / (\text{antal årskøer af Jersey} * 8594 + \text{antal årskøer af stor race} * 9517)$.

DCA - Nationalt Center for
Fødevarer og Jordbrug

Klaus Horsted

Specialkonsulent

Dato 26. maj 2014

Direkte tlf.: 87157975

Mobiltlf.:

Fax: 8715 6076

E-mail:

klaus.horsted@agrsci.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103

Reference: khr

Journal 64270

Side 1/2

Der bør stå "Hønniker til rugeægproduktion (HPR)" i fjerkrætabellen i stedet for "Hønniker til HPR (Hvid Plymouth Rock)". Antal enheder til 1 DE for denne type skal være 1750 og ikke 1100, hvis de definerede beregningsprincipper anvendes.

Side 2/2

Høringssvaret er forestået af Professor Hanne Damgaard Poulsen, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet og Viceinstituteder Morten Dam Rasmussen, Institut for Ingeniørvidenskab, Aarhus Universitet.

Med venlig hilsen
Klaus Horsted

Kopi til: Center for innovation